

El llenguatge

Els vivèrrids

16/II/1980

De les set famílies de mamífers carnívors existents, se'n troben representants de cinc als Països Catalans: els caníds, els fèlids, els úrsids, els mustèlids i els vivèrrids. (Les altres dues famílies són la dels hiènids i la dels prociònids). Tanmateix, al Diccionari Fabra no figura encara el mot vivèrrids (aquests mots hi solen figurar en plural), fet, però, que no ha de causar estranyesa, car Fabra no va poder disposar, en matèria de zoologia, dels excel·lents assessors que va tenir pel que fa a la botànica.

L'únic representant, al nostre país, de la família dels vivèrrids és la geneta o gat mesquer (*Genetta genetta*), encara actualment relativament abundant. Cal recordar que amb el nom de gat mesquer també es designa sovint, impròpiament, el gat salvatge o gat fer (*Felis silvestris*), el qual, malgrat algunes semblances que indueixen a la confusió, és en realitat un animal força diferent que pertany a la família dels fèlids, i no són poques les obres de consulta on es reflecteix aquesta confusió usual.

Un altre vivèrrid molt conegut és la civeta o gat d'algàlia (*Viverra civetta*), propi dels països molt càlids —i del qual s'obté l'algàlia—, que hom ha confós també algun cop amb el gat mesquer. Però la civeta —terme inclòs ja per Fabra al seu Diccionari, amb una informació correcta—, és un animal que, contràriament al gat mesquer, no pertany a la nostra fauna.

Al Diccionari Fabra trobem encara un altre nom d'animal pertanyent a la família dels vivèrrids: l'icnèumon. La Gran Enciclopèdia Catalana ens aclareix que aquest nom s'aplica a diverses espècies, agrupades fins i tot en gèneres diferents, de vivèrrids. Fa un parell d'anys, però, la Secció Filològica de l'Institut ja va admetre la inclusió al nostre Diccionari acadèmic del nom amb què aquests animals són generalment coneguts, en el llenguatge comú i en la narrativa, als països occidentals: mangosta. Les narracions de Kipling i d'altres autors, efectivament, han popularitzat arreu aquest vivèrrid, per l'eficàcia i el coratge amb què combat els més terribles ofidis. Mangosta, doncs, és un sinònim de icnèumon, i designa, per tant, diverses espècies de vivèrrids. La més propera a nosaltres habita el sud de la Península Ibèrica, especialment el parc de Doñana. El seu nom científic és *Herpestes ichneumon* i en castellà rep el nom vulgar de «maloncillo». El nom català és icnèumon africà o bé, havent admes mangosta, mangosta africana, tal com ja figura des de fa temps en alguna guia d'animals salvatges d'Europa Occidental.

Albert Jane